

Studiedag 'Interculturele kunst- en cultuurbemiddeling' 13/12/2007 – De Kriekelaar

Verslag keynote - Luc Mishalle

Componist, muzikant en directeur van de Krijtkring

Hoe werk je met minderheden in de culturele sector?

Opmerking: Typeringen van grote groepen (allochtoon, 'Marokkaan', ...) bestaan niet. 'Allochtoon' is een zeer eng begrip: 'iemand van wie minstens één van de ouders van vreemde afkomst is en in een achterstandssituatie leeft', een probleemgroep dus.

De Krijtkring focust zich echter niet op het werken met probleemgroepen maar werken met minderheden (vreemde origine, vluchtelingen, asielzoekers, ...)

Negen objectieve criteria die het makkelijker maken om met minderheden te werken aan de hand van drie voorbeelden:

A. Al harmonia.

Hoe komt het dat er in de Hafabra (harmonie – fanfare – brassband) wereld geen enkele doorstroming is van mensen van andere origine? En hoe kunnen we daar iets aan doen? Er is nood aan een tussenvorm (amateur) die als voedingsbodem dient.

Criteria:

1. Het is normaal dat zij niet meespelen want de **structuur** van die verenigingen nodigt absoluut niet uit (old white, old male). Dit is ook zo binnen de bestuursorganen. Daar is niemand bij wie ze zich thuis voelen, noch in het bestuur noch in het beleid.
2. **Repertoire** is niet aangepast. (Voorbeeld; neo-kolonialistische marsen slaan niet aan bij Afrikaanse muzikanten.
3. **Het instrumentarium**. Voorbeeld: Afrikaanse trommels passen niet binnen de structuur. Om die reden zijn er geen fanfares meer in de grootsteden: de bevolking is divers, de structuren blijven te ouderwets. Er zijn dus enkel nog fanfares in de dorpen.

B. Inyange Beat Orchestra

Inyange vzw van Rwandese vluchtelingen, is gespecialiseerd in het in stand houden van de eigen cultuur. Na enkele jaren begonnen ze zich toch af te vragen wat de zin hiervan was: hoe konden ze de eigen cultuur vertalen naar iets 'voor Brussel'? Er kwam een samenwerking met De Krijtkring. Deze samenwerking was een grote uitdaging voor de artiesten die zich moesten aanpassen door ook ruimte te laten aan de trommels om de melodie te spelen.

Criteria:

4. **Prijsbeleid**. De Krijtkring werken gratis voor de muzikanten. De inkomsten komen uit subsidies en uit opbrengsten van optredens.
5. **De werving** is vaak heel problematisch. Daarom werkt de Krijtkring altijd samen met andere organisaties want anders moeten ze extra mensen in dienst nemen die constant mondeling gaan werven. Dit gaat niet via mail, brochure, etc.

6. Je kan je **niet beperken tot muziek**. Het Afrikaans model: er komt altijd een component van maskers, kostuum, dans, verhaal, .. mee. Geen beperking tot 1 discipline.

C. Fanfakids

Luc Mishalle was in 2000, artistiek coördinator van de Zinneke Parade in Molenbeek. Daarbij was het vertrekpunt: hoe kunnen we hier relevante muziek maken, rekening houdend met de diverse culturen?

Luc Mishalle werkte toen ook met Afrikaanse fanfares in het Zuiderpershuis (Antwerpen) en verzorgde de coördinatie van de officiële opening Brussel.

Bij de eerste Zinneke Parade stelde zich de vraag: wat gaan we nu juist doen? Bij elke aankondiging, blijde intrede zijn er steeds bazuinen, trommels, etc. dus we doen iets met bazuinen en trommels, ... iets aparts.

Ze hebben hun eigen muziek en trommels gemaakt (lichte structuren, gebruiksvriendelijk, universeel, etc.) gebaseerd op enkele traditionele instrumenten (gnau, raita). Daaruit is de idee gegroeid om iets mobiels te doen in de Parade: 'Fanfarrah'.

De leden werden gezocht in Molenbeek, aangevuld met mensen uit het eigen bestand.

De Parade was aangenaam, maar tegelijk enorm vermoeiend om zo'n groep te coördineren, op elkaar af te stemmen. Er werd beslist om ermee verder te gaan, maar gesplitst: de semi-professionele groep 'Fanfarrah' die regelmatig samenkwamen en concerten speelden, en de 'Fanfakids' bestaande uit kinderen, onder leiding van Jo Zanders en met steun van Centrum West.

Zonder steun van het buurthuis Centrum West ging dit niet mogelijk geweest zijn. Het vergt enorm veel energie om de kinderen bijeen te krijgen, ze stil te houden, er iets mee te doen. Er zijn weinig muzikanten die zich daarmee willen bezighouden. Centrum West (Bart Naegels) nam dit op zich. Het aantal optredens werd gelimiteerd tot 25 per jaar, omwille van de enorme rompslomp, coördinatie die dit met zich meebracht.

Criteria:

7. **Systeem van orale overdracht**. Westerse muziekopleiding is gebaseerd op schriftelijk overdracht van kennis (eerst notenleer, dan instrument). Hoe kunnen we iets uitleggen zonder iets op papier te zetten?

8. **Resultaatgericht werken**. Je moet iets in het vooruit stellen. Jongeren willen resultaat en zo vlug mogelijk. Als...dan... Optredens binnen ruim cultureel circuit (ook het buitenland!) en niet enkel in eigen cultureel centrum. Daarvoor is samenwerking tussen cultuur en sociale organisaties noodzakelijk!! (Centrum West en De Krijtkring)

9. **De ligging van de organisatie**. CC van Berchem, Zuiderpershuis, uiteindelijk Molenbeek. De locatie is belangrijk.